

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

A szabad tanítás magyar országos kongresszusa.

Folyó 1907. évi október hó 3., 4., 5. és 6. napjain Pécsen, az ottani országos kiállítással kapcsolatban lesz a szabad tanítás magyar országos kongresszusa.

Mi az a szabad tanítás? Mi a célja a tervezett kongresszusnak? A következőkben ismertetjük ama szöveg alapján, melyet a végrehajtó bizottság most becsátott ki, mely végrehajtó bizottság ügyvivő elnöke a magyar közoktatásnak egyik legkimagaslóbb munkása: Beöthy Zsolt egyetemi tanár.

A szabad oktatásnak az a célja, hogy azokat a nagy műveltségi különbségeket, melyek társadalmunk egyes rétegeit elidegenítik egymástól, amennyire lehet, csökkentse.

Hazánkban, mely gazdaságilag csak most indul nagyobb fejlődésnek, mely nehéz politikai harcok sodrába jutott, a nemzeti műveltség egyetemesítésére még nagyobb szükség van, mint más országokban. Csak úgy remélhetjük nemzetünknek azt az egységes nagy erő kifejtését, mely nélkül helyt nem állhatunk a népek versenyében.

A műveltség terjesztésének egyik fő tényezője az iskola.

De vajjon az iskola teljesíti, teljesítheti-e kellőképpen e nagyfontosságú hivatását?

Az elemi iskolai oktatás hazánkban szinte kétségbeejtő lassúsággal fejlődik. Száz meg százezer gyermek van, aki még elemi iskolába sem jár. S a legjobb esetben is csak a 15. évükig vezet az iskola növendékeit; azután ma-

gukra hagyja őket és a műveltségnek elhíntett magjait pusztulni engedi.

A többi iskoláról, a közép-, a felső iskolákról is, nagyrészt elmondhatni, hogy nincs meg köztük és az élet között az a kapcsolat, mely igazi életrevaló műveltséget ad.

S azután hányan vannak olyanok, kik életük mostoha körülményei miatt kénytelenek megszakítani tanulmányukat. Társadalmunk tele van a műveltség ilyen hajótöröttjeivel, akik vajmi ritkán tudják pótolni, amit ifjúkorukban kénytelenek voltak elmulasztani.

Különbö is az iskola a műveltségnek csak az alapját veheti meg; a továbbfejlődést az egyén saját szabad törekvésére kénytelen bízni.

Ily körülmények között a szabad tanulásnak legfőbb tényezője csak egy lehet: a szabad tanítás.

Hazánkban e téren a szabad egyetem, a szabad lyceumok, nép-akadémiák és szabad iskolák már szép eredményeket értek el.

Ez intézményeknek mind az a célja, hogy aki tanulni, művelődni akar, arra módot találjon. Tanítanak mindenkinek a korra vagy előképzettségre való tekintet nélkül; tanítanak ingyen, gyakorlatilag, minden kényszer nélkül, akkor, amikor az illetőknek arra érkezése van.

A szabad tanítás dolgában a főváros a vezető. De ma már a vidék minden valamire való városában, községében találni egy és más oly irányú intézményt.

E szabad tanítás országos, egyöntetű szervezése lesz a főadata az említett pécsi kongresszusnak. A magyar

társadalmat föl akarja világosítani, hogy oly nagy nemzeti ügyről van szó, mely iránt mindenkinek érdeklődnie kell, melyben mindenkinek közre kell működnie.

Egyesíteni akarja a kongresszus a nemzet legjobbjait, leghivatottabbjait abban a munkában, melynek célja a műveltség egyetemes terjesztése.

A kongresszus munkájában — mintrendes tag, évi 4 korona tagsági díjjal — részt vehet minden magyar állampolgár, férfi és nő egyaránt.

A végrehajtó bizottság azért becsátotta ki e szöveget még idejekorán, hogy a kongresszusra menjen el mindenki, aki a hívó szöveget megértette, aki a kezdeményezőkkel együtt akar dolgozni a szabad tanításnak nemzetművelő nagy munkájában.

A vármegyei tanítóegyesület és a slőjd kurzus szervezése.

Fontos, elemi oktatásügyünk gyökeres reformját maga után vonó értekezlet folyt le a kir. tanfelügyelői hivatalban múlt hó 28-án.

A vármegyei tanítóegyesület múlt évi közgyűlésének megkeresésére Guttenberg Pál a „Kézimunkára Nevelő Országos Egyesület” igazgatója terjesztette elő a folyó évi szünet alatt Zomborban megtartandó slőjd kurzus tervezetét.

A vármegye főispánja Gräff Nikáz kir. tanácsos tanfelügyelőt bizta meg a szervezés munkájával.

Jelen voltak az értekezleten: Gräff Nikáz kir. tanácsos tanfelügyelő, Michailovits Kornél vármegyei főjegyző, Guttenberg Pál Budapestről, Molnár Ferenc a vármegyei ált. tanítóegyesület elnöke, Kárpáty és dr. Radvány segédtanfelügyelők.

Az értekezletet Guttenberg Pál előterjesztése nyitotta meg. Teljes másfél órát kötött le előadása s megragadó érvekkel mutatta be az

Mit vesz BERMÁLÁSI ajándékul?

Erre a kérdésre nem nehéz a felelet, ha felkeresi

STEBLER ANTAL órás és ékszerész üzletét Zomborban, főutca.

Ott csodás választékban, szép kivitelű zsebórák, arany- és ezüst láncok, nyakdiszek, gyűrűk, fülbevalók, szívek, keresztiek, karcsatok, stb. más ékszerek kaphatók olcsó gyári árak mellett.

Minden arany- és ezüsttárgy a m. kir. hivatalos fémjelzéssel van ellátva. — Óráknál 3 évi jótállás.

Türedék arany- és ezüsttárgyak becséreltetnek. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

elemi oktatás reformját, amit a technikai képzés legegyszerűbb ismeretének gyakorlati megvalósításával vél elérni. Remek előadásban a gyakorlati értékkel bíró igazságok sorozatának halmazával mutatta ki a munkára nevelés, a a kézügyesítő oktatás pedagógiai jelentőségét. Egy új korszak perspektíváját tárta fel Guttenberg, aki azt tűzte ki feladatául, hogy a nyugati kultur államoknak a 80 as években megindított s teljesen áttanulmányozott, begyakorolt technikai oktatás-rendszerét a magyar népiskolába is bevigye és a speciális magyar életviszonyainak megfelelő keretben átültesse. Az értekezlet megállapította, hogy a 3 tanfolyamra terjedő kiképzést 50 tanítóra számítva ez év július hónap első felében megkezdje A költségvetést 6500 koronában irányozta elő, minden tanítóra 100—100 kor. fenntartási költséget számítva A költségek viselésére a vármegye törvényhatóságát és részben Zombor sz. kir. város közönségét kéri fel.

Uj gyár a Bácskában.

Szép ünnepet ültek Hódságon április hó 29 én az egész község lakossága és a környékből is nagy számban egybegyűlt érdeklődő közönség részvételével.

A hódsági Honi Kenderfonó- és Kötélverőgyár r. t. épületeinek alapkövetétele ment ott végbe egy nagy és szép ünnepély megtartásával.

A reggel 8 órakor érkező vonattal ömeltósága apatini Fernbach Károly főispán ur, apatini Fernbach Péter társaságában megérkezett és a község bírja és a létesítendő gyár igazgatója Ertl János orsz. képviselő néhány szíves szóval fogadta az érkezőket. Ömeltósága meleg hangon köszönte meg a fogadtatást, mire az ő élén a megjelent község a vasuti állomás közvetlen közelében épülő gyár telepére ment át, ahol megható ünnepély kezdődött.

Az alapkö elhelyezése helyén a főispán ur közvetlen környezetében az építendő gyár alapítói, nagy és előkelő uri és hölgyközönség, az összes fiu- és leánytanulók tanítóik és az apácák vezetése mellett, továbbá a gazdaközönség nagy tömege és a gyárépítésen már dolgozó munkás sereg foglalt helyet.

Erre megjelent Hódság esperes-plébánosa Fuchs József és egyházi díszruhába öltözvén, az alapkövel közvetlen szemben megállván, arra az egyház áldását buzgó ima kíséretében kimondva, szentelt vízzel megszentelte. Ezután egy mély benyomást tevő és megható magyarul és németül elmondott beszédet tartott, melyben kiemelte azt, hogy az ember semmitéle munkához nem foghat nyugodt lélekkel, ha arra Isten áldását előbb ki nem esedezi. Ezen igazságból kifolyólag Isten áldását ezen nagyszabású ipari vállalatra kérte és áttérve a gyár jövőbeli működésére, kifejtette, hogy a gyárnak sikerei és anyagi eredményei nemcsak a gyárnak tulajdonosait, hanem a gyárnál bizonyára nagy számban szükségessé váló munkás embereket is kielégíteni fogják, ha Isten áldását szíveikben megőrzik.

Ezen szépen előadott beszéd nagy lelkesedést keltett az összes jelenlevők között.

Odalépett ekkor a főispán ur és egy lelkesítő és az egész közönséget elragadó beszédet mondott, melyben első sorban felhozta, hogy midőn Zomborban az indóházban utra készült, szívet hirtelen elkeseredettség fogta el, látván ott körülbelül 1000 embert oly vonatra szállani, amely őket a magyar tengerpartra volt viendő s onnan hajón a tengeren túli idegen hazába, Amerikába. És midőn ma itt megjelent egy nagy iparvállalat gyártelepének alapkövetétele, eszébe jutott a kívándorlok nagy tömege, mert biztosra veszi és érzi belsejében azt, hogy, ha a mi országunkban nagyobb ipar- és kereskedelmi vállalatok fognak létesülni, sokkal kevesebb hazáját elhagyó és jobb sorsot kereső honpolgár fog a messze idegenbe vándorolni, mert ha hazánk ezen vállalatai őket itthon, szeretett családjuk körében és szülőöldjükön ellátni lesznek képesek, nem fognak más hazába vándorolni. Ugyanazért nagy örömmel jött erre az ünnepélyre, amelynek emléke ezen mély benyomás folytán szívében tovább is élni fog. Midőn meg szerencsét és sikeres működést kívánt a gyár alapítójának és összes tulajdonosainak, szép szavakkal emelte ki Hódság községének eddig is már több irányban elért sikereit, népének nagy szorgalmát,

egészséges vagyonosodását és a községnek is minden irányban tanúsított előhaladását.

Élénk éljenzés fogadta a főispán szavait s ezután az esperes-plébános Fuchs József, utána a főispán ur, ezután pedig a megjelent urak és hölgyek egy díszkalapáccsal és jelszó mondása közben háromszor a köre ütöttek.

Ezután az alapító okmány egy magyar és egy német szövegű példányát üvegekbe helyezték el és pecséttel való ellátás után az alapkö helye alatt elhelyezték.

Ezen ténykedés alatt az iskolásgyermek a Hymnuszt énekeltek, szép fegyelemmel és megható hangon, mit az egész közönség örömmel és rokonszenvvel fogadott.

Következett a vasuti vendéglő kertjében egy villás reggeli és a munkások és iskolásgyermek megvendégelése. Ezalatt sürgönyöztek Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek és Sztérenyi József államtitkárnak.

Reggelizés után megindult a menet a főispán ur és kíséretével az élén a községben a menetet a hódsági zenekar kísérte; az egész uton nagy lelkesedéssel fogadták és üdvözölték a főispán urat, ki Ertl János képviselő vendégszerető házában szállt meg. Itt fogadta azután a küldötteket és tisztelgéseket és ezután látogatásokat tett összes ismerőseinél.

Ertl János képviselő ur házában nagy és szép társaság gyűlt össze a főispán tiszteletére és a vonathoz való elmenése előtti elbuesztatására.

A főispán ur a délután 5 órakor induló vonattal utazott el Hódságról, ahol általános tisztelet és rokonszenv nyilvánult meg iránta és bizonyára állandó szép emléke lesz e nap ugy neki, mint a hódsági közönségnek.

Külföldi kartellek.

Annyira szokva vagyunk már ahhoz, hogy termelők és gyárosok árucikkeiknek magas ármegszabását illetőleg egyezsége lépnek, hogy egy-egy újabb ilyen művelet már föl se tűnik, különösen ha olyan cikkről van szó, mely bár nélkülözhetlen, mégse minden nap vásárolja azt az ember.

Az élelmezési cikkek, a fűtési anya-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Magda.

Mikor kicsapta a kis ablakot
Erős zöngésü vidám férfi szóra,
Lángolt az arca, mint a rózsza.

Kinézett. És a másik pillanatba'
Bevonta lassan a kis ablakot,
S halottfehéren szívéhez kapott.

Eközben kint, az ablakok alatt,
Egy lány s legény mókázva elhaladt...
Beke Ödön.

Harminckrajcáros bál.

Irta: Kajabusz.

Koppasztó Simon Kokojszás községben a Vad indához címzett koresma bérlője farsangban mindig megreszkíroz egy, vagy két bált 30 krajcáros belépődíjjal. Jobban beüt Simonnak az ilyes multság az uribáloknaál, mert ezeken minden ráecsesedett borát és elnyomorodott ételét eladja.

Persze ezekről a bálokról nem szoktak az újságok tárcsa cikkelyt közölni. Nem töltik meg a hasábokat a „jelenvoltak“ névsorával. Nem is beszélnek róla sem a kaszinókban, sem a kávéházban. A 30 krajcáros bál minden

benne levőkkel együtt ignoráttatik a zsurnalisztikában s az idők papirkosarába kerül. Pedig a hogy a Royalbeli bálból közlik az újságírók, hogy jelen volt: gróf Seholselaky Andorné, báró Hájas Ludmilla, Nagyzhó Stefánia, ugy itt is eltűrné a papiros, ha rányomtatnák a Bogár Lidi, Csömöge Rozi, Vakaró Panni stb. neveit. Mert hiába fintorgatjuk az orrunkat, hogy így meg úgy paraszt! — ezen a leki-esinylő felfogáson átgázolt az új idő. Paraszt ma már nines. Ezek voltaképpen szociális alapokon nyugtalankodó elv- és polgártársak s ha Koppasztó Simon 30 krajcárra szabja a bilét árát, miért fizetnének többet? Azért jobban, igazabban mulatnak, mint a redutbeli tizkoronások, kik vasalt ruhákban soványodnak és szertartásosan kinlődnak fél éjszakákon át.

Lady patroneszek itt nem találtatódznak, akik az uribálokban fél tizenegyórákor vonulnak fel sorban, mint a ludak. A 30 krajcáros bál mindjárt este kezdődik, amint otthon a lovak, tehének ellátása bevégeződött. Mert ez az első még a legény szemében is. A jószágok parasztiháznál igen nagy urak.

Már 7 óra tájon megszólal a Csóki Józsi bandája, amely — urasan szólva — a zenét

szolgáltatja. (Magyarul mondva: muzsikál.) Érkezik a község. A leányok arca esupa élet, egészség, üdeség. A sütővas meg a puderes skatulya nem rontott rajtok semmit. A nagyobb legények ugy köszöntik egymást, hogy szervusz. Ez a katonaságnál ragadt rájuk. És hamarosan táncra állanak. Lassan, billegően mennek körbe s miután táncrend az ilyen bálokban nem használatos, csak ujjukkal intenek a leányok felé. Apróbb, surbankó legények még a fal mellett lapitanak. Bár már mindegyik bírja a buzászsákot, de az asszonyi mosolygást még nem veszedelem nélkül. Majd egy kis bátorságot szednek magukba ital képében.

Mert az emberek márég elkezdik az italozást. És pedig sört isznak. Mert a koresmáros olyan borokkal szolgál a 30 krajcáros községnek, amely boroknak szülő korokban sohasem kerepeltek, mivelhogy nem is voltak azok sohasem szőlők. A sör pedig igen elfogadható állapotban jelentkezik. Igaz, hogy cudarság a sörivás, de hát már odafajult a magyar virtus, hogy a pusztai csárdában sör mellett busul a számadó juhász. Hátha megérjük azt is, hogy az őszi szántáson kemény kalapban, esernyő alatt megy az eke után a béres!

gok és a hazánkban termelt egyéb cikkek árait mesterkélten magasságra emelik, önkényesen és közös elhatározásból. Elég baj ez is, mert a szegény fogyasztó keserves kenyérkereseti munkáját még azzal az agysorvasztó gonddal is kénytelen megterhelni, miképpen lejtessen a rendelkezésére álló szűkös eszközökkel az életfenntartás tojástancát. Nemzetgazdaságilag ezzel szemben azonban mégis megvan ennek az a csekély előnye, hogy a többet kereső hazai termelő és gyáros itthon szerzett pénze legnagyobb részét itthon el is költi s többkeresletéből valamivel jobban fizeti munkásait és a hazai forgalmat is emeli. Ez is haszon, mely ugyan nem áll arányban a felcsigázott árák által a fogyasztó közönségen ejtett károkkal, de a révén mégis csak megtérül valami abból, ami a vámon elveszett.

Egészen elvész azonban ez a kis haszon is azoknál az áregyezményeknél, melyeket külföldi gyárosok a hozzánk küldött cikkekre nézve kötnek. Tudvalevőleg hazánk még igen sok külföldi iparcikkre szorul. Egyes cikkeket még egyáltalán nem állítunk elő, másokat a szükségletet ki nem elégítő mennyiségben. Így aztán még mindig rá vagyunk utalva a külföldi iparára, mely e szükség-helyzetünket ugyancsak kiaknázza. Vannak ugyan egyes iparcikkek, melyeket a külföldön oly tömegesen állítanak elő és melyekben a konkurrenciát oly nagy, hogy a kartellspekulációt ab ovo kizárják. De amelyik iparcikkénél csak félig-meddig lehetséges, a külföldiek, elsősorban az osztrákokkal, habozás nélkül egyesülnek a közös kizsákmányolási munkára, amelynek káros hatását érzékenyen megsínyljuk, mert a veszett fejszének még a nyele is elpusztul — az egyszer

külföldre vándorolt pénz többé vissza nem kerül s abból bizony többé semmi hasznot nem látunk.

A kartellművel akarják ellensúlyozni a külföldiek hazai iparpolitikánkat, — pedig ezzel éppen közgazdaságunk malmára hajtják a vizet. Mert a túlcsigázott árák csak fokozhatják azt a törekvésünket, hogy minél előbb szabaduljunk a külföldi iparinváziójától és mielőbb megteremtjük az önálló magyar ipart, mely minket a külföldtől teljesen függetleníteni fog.

Ennek gyorsabb megvalósításához a hazai közönség támogatása is szükséges. A külföldiek túlzott követelésére csak egy válaszunk lehet: iparkodni kell minden — hazánkban eddig még elő nem állított cikket mielőbb produkálnunk és nem szabad oly külföldi cikket vásárolnunk, melyet a hazai ipar is nyújthat nekünk.

Akkor aztán a külföldiek csak hadd kössék nyakra-főre a kartelljeiket — önmaguknak.

H i r e k .

Helyettesítés. Fernbach Károly főispán Sztójkov Radoszlávnak városi segédadótiszté történt megválasztása következtében megüresedett II. oszt. irnoki állásra Dvornák Miklós joghallgatót helyettesítette.

Új doktorkisasszony. A budapesti tudományegyetem disztermében a napokban avatták doktorné Jovanovics Vidosszáva újvidéki születésű orvoskisasszonyt.

Okleveles tanár. Sauer Sándor, a zombori felső kereskedelmi iskola derék fiatal tanára (az intézet volt jeles növendéke) a múlt héten Budapesten a kereskedelmi iskolai tanári vizsgálatot sikerrel kiállotta s a kereskedelmi szaktárgyakból oklevelet nyert.

Májusi ájtatosság a plébániaplombban. Május hó 1-től kezdve minden nap este 6 órakor a Bold. Sz. Szűz tiszteletére „Mária ájtatosság“ fog tartatni, felváltva magyar, német és bunyevác nyelven.

Kabaret-est Zomborban. Horváth Kálmán kisedi társasága múlt hó 30-án és f. hó 1-én meg 2-án tartotta meg kabaret-estét a városi színházban a közönség mérsékelt s minden előadással egyre lanyhább érdeklődése mellett. Még az a különben elismerésre méltó tény sem lelkesítette nagyobb pártfogásra közönségünket, hogy a tiszta jövedelem ötven százalékát a Bács-Bodrog megyei irodalmi társaságnak ajánlották fel. A társaság erőt Horváth Kálmán a kabaret változatos műsorának megfelelőleg helyesen válogatta össze. Ő maga nép- és műdalt, opera- és operett-áriát meg kuplét énekel érces, bár kissé fátyolozott baritonhangon s ami fő, jól. Mányai Aranka operaénekesnő, hangja feltűnő drámai erejénél s nagy regiszterénél fogva, de hiát érezzük hajlékonyságának, valamint a tagolás tisztaságának a lírai részekben s az egyszerű dalban. Magyarai Lajos kitűnő komikus, természetesen komikumának ereje ellenállhatatlan, ha elbeszél, ha játszik, ha énekel. Bárdos Mariska bájos jelenség, szívesen feledkezik rajta szemünk, még ha valami könnyű históriát cseveg is. Adorján László egy-egy mesével s Fekete rutinos játékaival és diszkrét kíséretével szintén hozzájárulnak az est élvezetességéhez. A műsor azonban az ujságvágyó közönségre kijózanító volt. Ujat várt, de az új cégér alatt a tarka színpad régi, ismerős rekvizitumai kerültek a szem s füle elé; művészetet keresett s kapott helyette fehér asztal mellett jól elszórakoztató, de az igazi művészettel semmiemű kapcsolatban nem álló egyveleget. Ezt annál kevésbé helyesíthetjük, mert a társaság e kendőzés nélkül is megnézni és meghallgatni érdemes, élvezetes estét nyújtott.

Sándor bácsi meghalt. A mai nemzedék már csak hurból ismeri azt a kort, melynek az elhunyt Hercenberger Sándor volt a nótafája. A rendiségből kibontakozó új Magyarország fiatalja-özvegye lelkesedett a dalokon, miket az ő vonója csalogatott ki a szárazfútból. S mikor aztán az új alkotmányt fegyverrel kellett védeni, ő is félretette hegedűjét s kardot kötött oldalára. Mulattató s mulatók együtt egy sorban szálltak az önkény golyózáporával szembe. A nagy gyász idején azonban már megint ott volt a hegedű az álla alatt és sirva vigasztalta a gyászoló hazafiakat. A nagy idők embere nyolcvankét

A banda lassut muzsikál:

Árva csalán terem az árokban;
Barna kislány van a szomszédunkban.
Rá se merem a szememet vetni.
Dölyfös anyja nem hagyja szeretni...

Bogár Lidi a felszegi Csutora Gergővel táncol. Ugy ring a dereka a csipőin, mintha fédereken járna, pedig másfél éves kis fia van otthon, de ez más dűlőre tartozik. Ellenben a bátyja, Bogár Miska a szép Csömöge Rozit kezeli, akinek kökény a szeme, almapiros az orcája, hab a kebele. A melabus muzsika szavaira jobbra hajolnak, balra hajolnak. Majd a legény összeveri bokáit, magánosan fordul egyet, aztán táncosnőjéhez simul, de módosan, illendően, nem hebeburgya urimódon. Pedig a Rozi dereka úgy hajlik, mint a kigyóé, még talán sziszeg is: pibeg a keble, hogy szinte reszket rajta az odatűzött rozsmaring a két... alma között.

Azonban most jön a friss A cigány rárántja azt, hogy:

A bogárdi híd alatt
Lányok sütik a halat...

Micsoda bolond lányok azok, hogy a híd alá mennek halat sütni. Azután meg:

Keszkenőbe takarják
A legénynek úgy adják...

Izzadság serked a homlokon, a meleg tenyerektől vizes lesz a derék a lányok pruszlékja, mert minden legény a Schlézinger álláspontjára helyezkedik, t. i. nem hagyja magát. És ez nem csekély munka, tekintve, hogy a esárdás jó másfélóráig eltart.

Szünóra alig kerülközik a 30 krajeáros bálban, hanem ha a cigányra való tekintettel. Ekkor már bort iszik a közönség, mert este óta a sörtől nagy hidegség tartózkodik a gyomrában. Isszák pedig jó hosszunyaku üvegből, mert a pohár nélkül való italozás ezekből alkalmasabb, mivelhogy nem klutytyognak, mint a rövidnyakuak. Hogy mit esznek, annak a koresmáros a megmondhatója, aki a konyhában így oktatja a fiát: Látod fiam, ez a világ forgása. A megmaradt hurka a vágott husba kerül és a megmaradt vágott husból megint csak hurka lesz!

A hajnal felé eső részét a 30 krajeáros bálnak én arra ítélném, amire az öreg Cató Karthágót méltatta. Mert ekkor már megbomlanak a józan ész kerekai, mivelhogy a népek már ekkor pálinkát isznak.

Ime a malmosi Bakurecz fia, a Pista most is verekedést idézett elő és kikapott.

Régen epekedett Bogár Lidi után, meg is kérte de minthogy se tücskije se hajtskija nem vala, nem kapta meg a leányt. Mert hát édes a szerelem de csak kenyérral. Két év előtt azonban a Bogár (Lidi) mézbe keveredett a fancsali bérlő fiával. Oda járt dolgozni s a napszámon felül egy kis gyermeket is szerzett. A bérlő is csak aféle parasztisorban lévő ember, a fia házasságot ígért a leánynak s elesébitotta. Nem uriemberről volt szó, mert az urak a szegény leány becsületét nem becsülik, csak megveszik. Minél kevesebb van, annál többet vesznek belőle. Ha semmi sincs, akkor fizetik legjobban.

De itt más volt az eset. A legény el is vette volna, de az apja nem engedte. Itt úgy volt, hogy Lidi is szeretett, őt is szerették, aztán kinyílt a szerelmük, mint a virág. És a virágon ott volt a ragyogó harmatesep, a kerekfejű fényesszemű, tejképu gyermek. Persze az apát nem lehetett beírni az anyakönyvbe, csak a szívbe, a szívnek a legmélyére. Ettől fogva Bogár Miska leginkább csak revolverrel várta a vasárnapokon a bérlő fiát. De az nem jött Kokojszásra.

Hát a Bakurecz Pistának — mikor táncra

évvel a vállán elköltözött azok után, akiket művészetével éltetett. Legyen az emléke áldott!

Lányi Mór interpellációja.

Bácskának az utóbbi időben valóságos remei lettek a kiházasítási szövetkezetek, melyek gomba módra szaporodtak és meg gombább módra mentek kellő gyorsasággal a csödbe. Szövetkezet gründolási járvány miatt sok száz szegény ember siratja pénzét, s a tisztességes szövetkezetek megélhetése is veszélyeztetve van. Ez indította Lányi Mór orsz. gyűl. képviselőt, hogy hétfőn interpellációt jelentett be a bács megyei kiházasítási szövetkezetek visszaélései tárgyában.

A Fráter-dalestély.

Csak tud a mi közönségünk lelkesedni szépért, művészetért, ha akar. Amikor hírt vette, hogy a magyar troubadour áldozó esütörtök napján ellátogat Zomborba, május elsejére elvitte az utolsó jegyet is. Aki tehát idejében nem gondoskodott jegyről és gyönyörködni akar az újkori lantos dalában, az már csak a kakasülőre válthat jegyet, ha siet. Karzat- és deákjegy még kapható Schön Adolf könyvkereskedésében.

A munkások ünnepe.

A csudaszép május hónap elseje gyönyörű verőfényes nappal virradt ránk. E nap — mint általában ország-szerre — a munkások ünnepe volt. A munka mindenütt szünetelt. A helybeli szervezett szociáldemokraták d. e. 10 órakor a Szt. György-téren népes gyűlést tartottak. Ujkéry Antal Hajnalhasadás című költeményt szavalt; Werner Ernő magyarul, Turkovits N. és Markovits Balázs meg szerb nyelven beszéltek nagy hatással. A szervezet tagjai mind vörös jelvényt viseltek. Délután 2 órakor a Flórián-utcai helyiségből kiindulva zászlókkal és jelzőtáblákkal körmenetben kivonultak a Sikarába, hol a szép délután különféle társasjátékkal telt el, este pedig tánc volt.

A zombori függetlenségi párt állásfoglalása.

A zombori függetlenségi párt intéző bizottsága április hó 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy három feliratot intéz az anyapárthoz. Az egyik feliratban megsürgeti az alkotmánybiztosítókról szóló törvényjavaslatok beterjesztését; a másodikban arra kéri az országos függetlenségi pártot, hogy „a gazda és a gazdasági eseléd közötti jogviszony szabályozása iránt benyújtott törvényjavaslatból hagyja ki a 48-as függetlenségi párt demokratikus elveivel ellentétben álló intézkedéseket, amelyek alkalmasak a párt tekintélyének és népszerűségének lerontására”; végül a harmadik feliratban a párt azon való megdöbbenését fejezi ki, hogy Bozoky Árpád képviselőt kiugratták a pártból azért, mert bátran sikra szállt az iskolák magyarságáért.

hivta, azt mondta Lidi: nem megy, elfáradt. Mire a legény odavágtá, hogy hát erigyyg haza szoptatni! (Pálinka is volt a Pistában) Ettől a mondástól a leány sápadt lett, mint a kimosott lepedő, lelkének kristálya kiesurrant a szemén, csak odaborult a bátyja vállára. Az pedig megértve a dolgot, olyan pofont utalványozott Bakurecz Pistának, amitől annak zugott a feje, mint a malom, szemei előtt sárga és zöld napok táncoltak Erre gabalyodás keletkezett, a pálinka dolgozván az agyokban, mindtöbben magukévá tették az ügyet.

Elég az avval, hogy a dulakodásban vagy az ajtó kilinése, vagy asztal sarka léket ütött a Pista fején, az orrából már a pofon után elindult a vér. A esendörök választották szét őket.

Bogár Lidi, régen eltávozott a bátyjával s otthon fuldokló sirás közt esőkolgatta másfél éves kis fiát. Ellenben Bakurecz Pista kezében pálinkás üveg van; a vér a fejéből, orrából végig csergedez az orcáján s azt dalolja, hogy:

Kályha vállán a tányér
Ne veszekedj a lányér!

A csetneki csipkekészítő-tanfolyam.

A március hó 6-án, a főispán vármegyei lakásán megnyíló csipkekészítő tanfolyamra a következők jelentkeztek: Ábrahám Anna, Aman Ferencné, Beck Etel, Csanta Erzsébet, Czinkler Flóra, Durst Janka, Eckert Mariska, Eimann Károlyné (Ujszivác), Fehér Jenőné, Feldmann Ella, Fernbach Károlyné, dr. Frank Mihályné, Fridrich Mariska, Gräber Katica, Hajnal Ida, Halper Teréz, Horváth Julia, Jedlicska Irén, Jovánovits Leona, Karácson Margit, Karácson Olga, öz. Kovács Oskolás Györgyné, Krump Anna, Lintner Józsefné, Magyar Mariska, Magyarics Rózsika, Major Józsefné, Markovits Ilonka, Mayer Juliska, Mayer Riza, Mándics Matild, Metz Jozefin, Mihályfy Erzsébet (Baja), Mikó Mária, Milla Rózsa, Odry Brigitta, Omelka Ilonka, Orehoja Ella, Paudiez Istvánné, Partos Janka, Pein Zsófia, Pekánovits Mariska, Pekár Mátýsné, Pujner Teréz, Rezsnyí Mária, Ritter Károlyné (Budapest), Rozenzweig Róza, Scheib Ádámné, Scheib Krisztina, öz. Scheib Etel, Schlachter Józsefné, Schlieszer Sándorné, Schmidt Margit, Stein Bella, Szilágyi Lajosné, Szilárd Jakabné, Sztolisits Mártonné, Sztolisits Irén, Janka, és Mariska, Tarczay Jozefin, Thész Mariska, Tóth Karolin, Trebitscher Vilma, Trischler Gyuláné, Tyepliczky Blanka, Ujkéry Etel, Vidákovits Jánosné, Walient Mici, Zombory Erzsike, Zsulfa Györgyné.

Közygyűlés.

A „Zomborvidéki róm. kath. Tanító-Egyesület” 1907. évi május hó 23-án Zomborban, a központi fiúiskolában közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Szentmise délelőtt 8 és fél órakor a plébánia templomban. 2. Előki megnyitó 3. Jelentés az egyesület ez évi működéséről s az utóbbi években hozott határozatok toganatosításáról 4. Pénztárnoki jelentés 5. A kath. segélyalap gyűjtőbizottság pénztárnokának jelentése. 6. A könyvtáros jelentése. 7. A bírálati jegyzőkönyv felolvasása. 8. A kitűzött vitatételek felolvasása és tárgyalása. 9. Beszámoló az Orsz. Kath. Tan. III. nagygyűlésének felolvasásáról 10. A tanügy terén az 1906/7. tanév alatt észlelt főbb mozzanatokról jelentéstétel. 11. Elhunyt és netalán eltávozott tagok bejelentése, valamint új tagok felvétele 12. Indítványok (a közgyűlés előtt 8 nappal elnöknek írásban beadandók.) 13. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldetése.

Adakozás.

Megemlékeztünk lapunkban arról, hogy a zombori hölgyközönség díszes fehér selyemzászlót ajándékozott a zombori kath. legényegyesületnek. A zászlóajándékozás eszméjét az egyesület nőtagjai: Hock Jánosné, Horváth Mariska, Hajnal Krisztina, Wallner Helén, Mészáros Teruska, Knip Teruska, Szemes Annuska és Kaich Erzsike pendítették meg. A gyűjtésben tevékeny részt vett a Tulipánszövetség — Magyar Védő Egyesület zombori fiókjának leányszakosztálya is. A leányszakosztály agilis elnöke: Jovánovits Leona összesen 82 koronát gyűjtött a zászlóra. A leányszakosztály gyűjtőívén a következő adományok folytak be: Alföldy Flóra 3 korona, Berger Irén 1 korona, Donoszlovits Eryca 4 korona, Falcione Blanka 2 korona, Freund Elza 2 kor., Gräff Margit 1 kor., Hajnal Ida 2 kor., Janovich Miklós dr. 5 kor., Jovánovits Józsefné 10 kor., Jovánovits Leona 10 kor., Jozich Irén 1 kor., Jusits Margit 1 kor., Kaich Erzsike 2 kor., Knip Teruska 2 kor., Koczkar Adrienne 10 kor., Koczkar Jenny 4 kor., Langmähr Margit 1 kor., Mayer Riza 2 kor., Mayrovits Jolánka 3 kor., Metz Mariska 1 kor., Oblát Erzsike 1 kor., Pekánovits Katica 2 kor., Predragovits Stanci 2 kor., Ratkó Ilona 1 kor., Stvrtezky Ilona 1 kor., Sztójits Piroška 1 kor., Vértesi Adrienne 3 kor., Vojnits Ilonka 2 kor., Zombory Böske 2 kor. Az egyesület vezetősége ez uton is hálás köszönetet mond az adakozóknak.

A D. M. K. E. az iparért.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület az iparfejlesztés s iparosaink művészi érzékének fejlesztése érdekében egész Délmagyarországra kiterjedő nagy akciót készül indítani, melynek gócpontjául az egyesület vezetősége Szabadkát jelölte ki.

A Dmke akciója négy irányu lesz:

Inasmenhelyeket és otthonokat, ipari közmenhelyeket, ipari és iparművészeti muzeumot szándékozik alapítani, végül az érdekesebb iparosoknak subvenciót szerez.

Inasotthonok és közmenhelyek több nagyobb városban állíttatnak fel, az iparművészeti muzeum székelyül pedig Szabadkát szemelték ki.

E tárgyban május folyamán előkészítő ülés lesz Szabadkán s ezt követőleg nagygyűlést tartanak, melyen minden valószínűség szerint Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is megjelenik.

E kétségtelenül nagyfontosságú hír kapcsán már előre is felhívjuk városunk intéző köreit, hogy egy inasmenhelynek és közmenhelynek városunk számára való biztosítása érdekében minél előbb megtegyék a szükséges lépéseket.

Felhívás.

Alulírott, megállapodásunkhoz híven, felkérem mindazon iskolatársaimat, akik 1882. évi június hó 10. és 11-én Zomborban, az állami főgimnáziumban érettségit tettünk, hogy a 25 éves találkozásunk módozatainak megállapítása érdekében pontos címket velem (Zombor, Erzsébet-tér 3. sz.) közölni ne késsenek. — Tájékozással szolgáljon ez a névsor: Bagó Géza, Berecz Dezső, Bikár György, Boberits Milán, Geresch Gyula, Goldfahn Adolf, Gyurisits György, Jovánovits József, Kovács Károly, Kovács Lajos, Mihajlovits Kornél, Piukovits Kálmán, Protits György, Purmann Ferenc, Raits Döme, Schick Emil, Szalay József, Tiffenbach Ferenc, Tománovits György, Kahn Gábor. — Üdvözlettel dr. Jovánovits József.

Adomány. A földművelésügyi m. kir. miniszter a bács pétérrévei népkörnek és szent tamási kath. körnek ingyenes népkönyvtári könyvgyűjteményt adományozott.

Országos dalverseny. Az országos dalár szövetség ez idei dalversenyét Egerben augusztus hó 15.—19-én tartja, amelyre a Kaszinó egyesületi dalárda dr. Buják József alelnök elnöke alatt Essigmann Károly, Krump Vilmos és Marschall Béla dalárdai tagokat küldötte ki.

Halálozás. Bogdán János hivatal-szolgán a múlt héten elmezavar tört ki. A rendőrség a szerencsétlen embert a család kérelmére a városi kórházba szállíttatta, ahol egy napi szenvedés után meghalt. A szerencsétlen embert a szesz italok mértéktelen élvezete tette tönkre. Temetése vasárnap délelőtt volt, amelyen a pénzügyigazgató vezetése mellett az összes tisztviselők részt vettek.

Megakadt vasútépítés. A baja—bátaszéki vasútépítés munkálatai tennakadtak. A Duna magas vizállása következtében a talajvizek oly magasra emelkedtek, hogy a második ásónyomnál már viz szökött föl a földből. Ily körülmények között a földmunkákat be kellett szüntetni, pedig az építők a töltést úgy akarták megkésztetni, hogy július augusztusban a Dunáig már a vonat járhasson. A sinek a bátaszéki állomásra már meg is érkeztek.

Halálozások. Öz. Dsinits Péterné szül. Raics Jovana folyó hó 1-én életének 68. évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe. — Loogó Mátyás helybeli polgártársunk folyó hó 1-én életének 57. évében hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult földi maradványait ma délután a Szent Rókus temetőben levő családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

Muzeum nyitás. A „Bács Bodrog vármegyei Történelmi Társulat“ muzeumának régiségtára a közönség és a tanuló ifjuság részére folyó évi május hó 5-én d e 10—12-ig nyitva áll. A megtekintés díjtalan. A muzeum a megyeháza balszárnya II. emeletén van.

Nyomor. Hankonyi Emma írónő anyjával, özvegy Hankonyi Ferencnével szegedi lakásukon felakasztották magukat. Mikor megtalálták őket, már mindketten meghaltak. Hátrahagyott levelében Hankonyi Emma azt írja, hogy a vasutnál viselt állásából kiintrikáltak, ő pedig könyörögni nem tud. Mindenkinek le van foglalva és május elsején lakásukból is ki kellett volna költözködniük. Hankonyi Emma atyja Ujvidéken királyi közjegyző és Tisza Kálmánnak politikai bizalmasa volt. Hankonyiné a leányával azért ment nyolc évvel ezelőtt Szegedre, mert Győző fia ott vasuti hivatalnok volt, de meghalt. Ekkor az özvegy leányával támasz nélkül maradt. Hankonyi Emma a vasuti hivatalnál kapott állást, melytől az ősszel állítólag tévedésből mozdították el. A leány, bár öt nyelvből, latinból is fordított, nem tudta magát és anyját fenntartani. Büszkeségből senkivel sem érintkeztek és senkinek sem panaszkodtak. Holttestüket a kórházba vitték. Hankonyi Emma negyvenéves volt.

Elnökválasztás. A monostorszegi községi iskolaszék elnökévé Nagy Béla plébános választotta meg.

Igazság. A dr. Pataj Sándor szerkesztésében megjelenő „Igazság“ című politikai folyóirat legújabb (május) száma is a leg radikálisabb politikai irányúnak, a függetlenségi és 48-as hamisítatlan, demokratikus hitvallásnak a hirdetője. A haladás minden eszméje, a nők joga, az alkohol elleni küzdelem, a választói jog egyenlősége, a felekezeti és nemzetiségi béke, a halotthamvasztás — hasábjain védelmére talál. A lap egész évre csak 1 forint. Egyes száma 10 krajcar.

A szerelmes cipészlegény. Szalai Péter 22 éves, adai születésű cipészlegény 2—3 év óta udvarolt Szegeden Smajda Anna kübekházi illetőségű eselédleánynak. A szerelmes fiatalember nemrégiben a honvédelmi minisztertől előleges nősülési engedélyt kért, ámde a leány szülei elleneztek a házasságot. Ez a körülmény azután Szalai Pétert elkésérette s végtelen bujában vasárnap egész nap ivott. Este 8 órakor hazament s a bőrvágó dikicsesél mellbe szurta magát. Csakhamar megjelent a helyszínen Csordás György rendőrparancsnok s a hivatalos vizsgálat megejtése után, lelkére beszélvén, megígértette a legénnyel, hogy élete ellen többet nem emel kezét. Állapota különben nem vesélyes.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában csekély behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 4.00—5.00, muhar 5.40, alomszalma 2.00, zsupszalma 3.00, szeeska 2.50, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 4.00—4.50, préselt szalma 1.50—1.75 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 8.00, tengeri 5.80, rozs 7.00, árpa 7.00 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

Joghallgató,

ki gépirásban is jártas, ügyvédi irodában alkalmazást keres. — Cim a kiadó-hivatalban.

3-1 2-2

Órszállás község jegyzői irodájában két hónapi időtartamra kisegítő napidijas 4 korona napidij mellett azonnal alkalmazást nyer. — Pályázók alulirothoz fordulhatnak.

Neszmirák Mátyás,
jegyző.

Bérmálási ajándékok

mélyen leszállított árak mellett dús választékban kaphatók:

KESZLER DEZSÓNÉL.

Valódi 14 karatos aranygyűrűk 5 koronától,
valódi 14 karatos aranyüggők 4 koronától,
valódi 14 karatos aranykeresztek 5 koronától,
valódi 14 karatos arany amulettek 6 koronától,
valódi 14 karatos arany nyakláncok 10 koronától,
valódi 14 karatos arany karperecek 20 koronától,
jól járó zsebóra fiuk részére 6 koronától feljebb.
Valódi ezüst gyermek evőkészletek ezüst serleggel vagy anélkül díszes tokban 12 koronától feljebb.

3-1

Keszler Dezső

óras és ékszerész

ZOMBOR, Rössuth Lajos(fő)-utca takarékpénztárral szemben.

Törött és régi
aranyért leg-
magasabb árt
fizetek.

Minden tárgyért
jótállás!

Kitüntetések:

Arad
Budapest
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Panosova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy
aranyérem.

Faj tojások!

Fehér orpington

és

Sárga orpington

fajtiszta angol importált tyukok tojásai kaphatók állami nagy aranyéremmel és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál

17-14

NAGYBECSKEREKEN,

darabja 70 fillér.

Őszi szállításra előjegyezhetők:

Nagytestű angol emdeni libák,
Nagytestű pekingi kacsák,
Sárga orpingtonok,
Fehér orpingtonok,
Fehér mexikói pulykák.

„Hófehérkék.“

Ezek Indiából hozatott ga lamb nagyságú apró hófehér kacsok és tyukok, nagyon kedves játékszere a gyermekeknek.

Harkányi fürdő.

Kénes hévívízű gyógyfürdő, Baranya megyében, s a pécs—mohácsi vasutvonalon jövet Siklós—Vókányon száll ki az utas, honnét 30 pernyi távolságra éri a fürdőt. Pécsről 1 óra alatt juthatni el a harkányi kénfürdőbe, melynek vize sikeresen használható **izom- és ízületi csúznál, köszvényes bántalmaknál, gyomorhurutnál, bőrbajoknál, angolkóránál, vérbajoknál** maszsage kurával kapcsolatban stb.

A gyógyépületben 60 szoba van, napi 2 kor. 80 fillérért. A községben 200 különféle lakás kapható.

Rendelő fürdőorvos: dr. Heller József.

A harkányi fürdő hazánk határain messze túlterjedő hírnévnek örvend, melyet forrása csodálatos gyógsikereinek, valamint a megfelelő gyógyberendezésnek köszönhet.

Az angolkerti stílusban ültetett szép parkban van a fürdőintézet, mely a felső és alsó fürdőkből áll. A felső fürdőben foglaltatik 24 magas, világos, tágas jó szellőztetéssel ellátott fürdőszoba, 24 szép fehér márványkádval. Az alsóban 20 fürdőszoba van.

A fürdőidény alatt a legjobb zenekarok szórakoztatják a fürdő közönséget.

A siklós—vókányi állomás és Harkány közötti személyforgalmat társasköcsi járatok bonyolítják le.

Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

3-3 **A fürdő-felügyelőség.**

3594. szám.

kig 1907.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bács-Bodrog vármegye topolyai járáshoz tartozó 5682 lakossal bíró Kishegyes községben üresedésbe jött községi orvosi állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

1. Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 1600 korona;

2. látogatási díj vényirással: a) nappal 60 fill., b) éjjel 1 kor.;

3. halottkémi szemle 40 fill.;

4. a szegények ingyen gyógykezelésben részesítendőik.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy folyamodványaikat az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. (1883. évi I. t. c. 8. §.) értelmében felszerelve **hozzám f. évi május hó 16-ik napjáig** annival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1907. április 18.

NÉMETH BÉLA,
tb. fozsolgábiró.

A szenvedő emberiség figyelmébe!

NITYIN ISTVÁN

A szenvedő emberiség figyelmébe!

gyógykutak és fürdőtulajdonos Szenttamás.

Ezen gyógyvízzel sikeresen gyógyítható a **reuma, köszvény, csúz,** a testen támadó **sebhelyek, scropfni;** továbbá az elgyengült gyermekek-nél is igen áldásos ezen víz használata, amit alább számos hálairat is bizonyít.

Hálalevelek:

3-3

Nityin István szenttamási gyógykutak és fürdőtulajdonoshoz következő köszönő levelek érkeztek:

Nityin István urnak

Szenttamáson.

1. Mult nyáron több mint öt hónapon át a feleségem lábcusuban szenvedett. Az ön tulajdonához tartozó „Danka“ nevű bara mellett tekvő kut vizében való fürdés által teljesen kigyógyult. Fogadja ugy a feleségem, valamint a magam részéről is a legmelegebb köszönetet — Szenttamás, 1907 évi január hó 10 én. *Mirits Sándor* s. k. közs. hivatalnok.

2. Alulírott ezennel bizonyítom, hogy Nityin Sztéván fürdővizének egy hónapi használata után teljesen felgyógyultam, miért is Nityin Sztévának ezennel a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom. — Szenttamás, 1907 évi január hó 10-én. *Brasnyó József* s. k., köz ségi törvénybíró.

3. Alulírott ezennel kijelentem, hogy derékfájdalmakban szenvedtem és Nityin István fürdővizének többszöri használata által egészségemet teljesen visszanyertem. — Szenttamás, *Sirbacski Milos* s. k.

4. Ezennel kijelentem, hogy hosszú éveken át egész testemet viszketés gyötörte és hogy Nityin István gyógyvizének fürdés és masszírozás által való használata után teljesen felgyógyultam. — *Jaravina Káta* s. k.

5. Körülbelül három éven át lábfájásban szenvedtem, lábaimon 19 seb volt, jártam a melencei gyógyfürdőben és az újvidéki artézi kut fürdőben, de segíteni rajtam nem lehetett, míg végre Nityin István vizének használata után jobban lettem és teljesen felgyógyultam. — Szenttamás. *Pivnicski Bránko* s. k.

6. Alulírott ünnepélyesen kijelentem, hogy a lábamon hosszú időn át sebhely volt. Nityin Sztéván vizének hatszori fürdés használata után éreztem magam jobban, azért, mert a vízhasználat által a sebhelyből a csont kiesett és a seb teljesen begyógyult. Megjegyzem, hogy az orvosi gyógykezelés eredménytelen volt. — *Segulyev Cvéta* s. k. földmivelő, Szenttamáson.

7. Feleségem nevében ezennel kijelentem, hogy Nityin István gyógyvizének használata által a lábdaganatból és borzasztó szaggatásokból teljesen felgyógyult és most a legjobb egészségnek örvend. Ezért a szenvedő emberiségnek ezen gyógyvizet a legmelegebben ajánlom. — *Miroszlavlevits Joca* s. k. vendéglős, Szenttamás.

8. Ezennel kijelentem, hogy Nityin István vizének használata által a reumából teljesen felgyógyultam, azért ezen vizet mindenkinek ajánlom. — *Schossberger Náthán* s. k.

9. Feleségem 8 éven át láb és kézfájdalmakban annyira szenvedett hogy szenvedéseit már alig bírta elviselni, s minthogy Nityin Sztéván gyógyvizében 18 szor megfürdött, hála az Istennek, egészségét teljesen visszanyerte. Ezen víz álmatlanság ellen is nagyon jó. — Szenttamás, *Kátyanszki Lázár* s. k.

10. Meghülés következtében több éven át hátgerinc reumában szenvedtem, és Nityin István vizének négy ízbeni melegfürdő használata után teljesen egészségesnek érzem magamat. — *Munyin Izidor* s. k. földmolvár.

11. Mástél éves gyermekemet az orvos tuberkulózisnak nyilvánította és a gyógykezeléstől elállott. Nityin Istvánhoz hozott vízben 30-szori fürdésnek használata — eme víz ivása által a gyermekem teljesen felgyógyult és nyugodt álmai vannak. — *Sender Nikola* s. k.

12. Alulírott ezennel kijelentem, hogy több mint egy éven át foglajásban szenvedtem s alig bírtam enni Nityin István gyógyvizével történt szájmossa által teljesen felgyógyultam és a legjobb egészségnek örvendek. — Feleségem aranyere és testreszkedése eme víz használata után teljesen megszűnt. — Szenttamás, *Mudrinszki Lázár* s. k. asztalos.

13. Több mint 30 év óta az arcbőröm repedt volt, úgy hogy az után csak arcomat eltakarva járhattam. A Nityin féle víz használata után már annyira jobban lettem, hogy arcomat nem vagyok kénytelen beburkolni. — *Glozsanszki Milica* s. k., Szenttamás.

14. Alulírott kijelentem, hogy Nityin Sztéván gyógyvizének ivása által a gyomor- és székrekedés-fájdalmakból teljesen felgyógyultam. Etvágyam kitünő. — Szenttamás, *Sztricszevics Dusan* s. k.

15. Gyermekeim több mint egy éven át gyengeségben szenvedtek, úgy hogy csak karon volt hordható Nityin Sztéván kutjából hordószámra hozott vízben való fürdés után a gyermekem rövid időn belül már saját lábán járhatott. — *Overbász, Suvákov Bránko* s. k.

16. Alulírott ezennel ünnepélyesen kinyilatkoztatom, hogy 24 éven át gyomorhajban borzasztóan szenvedtem. Nityin István különös gyógyhatású vizének ivása után teljesen egészséges lettem és gyomorhájdalmaim megszűntek. — Szenttamás, *Dungyerszki Jován* s. k.

17. Unokám gyöngeségben szenvedett; fejének egyik fele tele volt sebbel és genyedséggel. Nityin István vizében történt fürdés után a legrövidebb idő alatt teljesen felgyógyult. — *Debelyacszi Pája* s. k., Szenttamás.

18. Ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy gyermekeim szembajban, valamint scropfni betegségben szenvedtek és a Nityin István féle vízfürdő használata után a legrövidebb idő alatt körülbelül kigyógyult. — *Románov Néca* s. k., Szenttamás.

19. Én alulírott ezennel kijelentem, hogy a Nityin István-féle gőzfürdőnek használata után a fülzúgástól teljesen megszabadultam. — *Ergelásev Merima* s. k.

20. Több éven át fulladásban szenvedtem és csak a Nityin Sztéván-féle gyógyviznek köszönhettem — melyet 14 napon át ittam — hogy teljesen felgyógyultam. — *Jaravina Véma* s. k., Szenttamás.

* *Megjegyzés:* Fenti köszönő levelek eredeti példányai kívánatra bárki által Nityin Sztévánnál Szenttamáson megtekinthetők.

Kiadó vendéglő.

Zomborban, Jókai-téren fekvő **Arany oroszán** (Pokol) vendéglő az összes helyiségekkel együtt **1907. évi november 1-től bérbeadó.**

Tudakozódni lehet **dr. Henneberg Géza** ügyvéd irodájában Zombor, Szabadságtér 9.

Eladó birtok.

Szajáni határban 700 hold jó bányai szántó és legelő szabadkézből **eladó.** — Tudakozódhatni **Kohlheb Lajos** intézőnél.

Ölfa eladási hirdetmény.

Folyó évi május hó 9-ik napján d. u. 4 órakor elad a községünk a községháza tanácstermében nyilvános szó- és zárt írásbeli ajánlatos árverésen 3000, azaz háromezer ürköbméter puha hasábfát és 600 ürköbméter gömbölyű fát készpénzért a legtöbbet ígérőnek vagy ajánlónak.

A fa a bezdáni gőzhajó-állomás közelében van felőlezve ármentesített területen s ott maradhat egész őszig is.

Magas vízálláskor félkilométernyire kell a hajóig szállítani kocsin a fát, alacsony vízállásnál azonban másfél kilométernyire.

Bezdan, 1907. évi április hó 28.

Bosnyák János,
jegyző.

3-2

Flesz Simon,
bíró.

Árverési hirdetmény.

Gádor község tulajdonát képező 5098 h. $\frac{209}{1500}$ ölnyi vadászterületen az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján a vadászati jogot 1907. évi augusztus hó 1-től számítandó hat (6) egymásután következő évre **folyó évi június hó 2-án délután 3 órakor** Gádor község tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe fogjuk adni.

A kikiáltási ár 50 korona, melynek 10%-át bánatpénzül az árverésnél le kell tenni.

Bérlő köteles a 6 évi bérösszeg erejéig két elfogadható kezet állítani. A részletes árverési feltételek Gádor község jegyzői hivatalában betekinthetők.

Gádor, 1907. április 25-én.

Szalay Zsigmond,

jegyző

2-2

Melcher Jakab,

bíró.

GÖSZI PÁL

cementárny gyára Zombor Thököly-ut 18. (az udvarban).

Ajánlja saját gyártmányu és 420 atmoszfera nyomással készült **cementlapjait** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig **folyosok, konyhák, fürdőszobák, tem- plomok, kapualjak** beburkolására.

... Beocsini cementgyári Unio részvénytárs. ... Seidner Bernát és Fia Lalasinci mészgyárak **képviselte és raktára.**

Elárusítás kicsinyben és nagyban.

Cimre ügyelni kérem.

30-6

II.

29-1907.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Vőlegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelőbbi megjelölése	Ripp Sándor	Ehrenfreund Regina
Családi állapota	özvegy	hajadon
Állása (foglalkozása)	házaló kereskedő	
Vallása	izraelita	izraelita
Életkora és születési helye	1878 szeptember 3. Tenje (Szlavónia)	1880. november 6. Órszállás
Lakhelye	Rétfalu	Órszállás
Szüleinek családi és utóneve	Ripp Márk Ripp Fanni	Ehrenfreund Ignác Schäffer Katalin

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előljárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentésük be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Órszálláson és a „Bácska” c. lapban.

Kelt Órszálláson, 1907. április hó 29 én

Antunits József,
anyakönyvvezető-helyettes.

Weiner Mátyás budapesti női divatkelme

KÉPVISELŐSÉGE.

Amerikai áruház

Heindlhofer R.-féle házban, Zrinyi-utca., Tuna Gusztáv személyes vezetése mellett.

Ritka alkalmi vétel! Francia delen **29** métere. minden színben

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Női ruhakelmékben, a legfinomabb kivitelben. Bámulatos olcsó árban!

Az elismert legjobb vásznak alkalmi vétel folytán igen olcsó árakban.

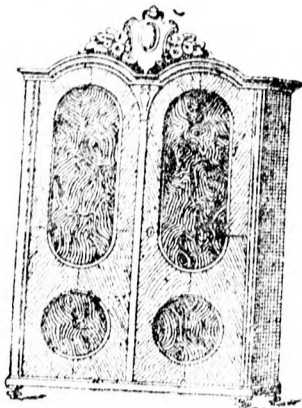
Fekete szövetek, garantált színben.

Legfinomabb gyártmány.

*-9

Nagy butoreladás.

Nagy butoreladás Zomborban.

Van szerencsém a n. é. butorvásárló közönséget megnagyobbított és egész ujonnan a legdivatosabb árakkal felszerelt **BUTORÁRU RAKTÁROMNAK** szives megtekintésére tisztelettel meghívni.

Minden revő, aki bármiféle butort vásárolni kíván, saját érdekében cselekszik, ha legelső sorban **BUTORÁRU RAKTÁROMAT** látogatásával megtiszteli és arról meggyőződést szerez, hogy nálam, igényeinek megfelelőleg minden, mi csak lakberendezéshez szükséges, az egyszerűbbtől a legdivosabbig kivitelig, nagy választékban, **MEGLEPŐ JUTÁNYOS ÁRAK MELLETT** beszerezhető.

Nagy választékos készletet tartok raktárom teljes

125-6-3

háló-, ebédlő-, szalon- és irodai berendezésekben, szecesszió-, barok-, angol- és renaissance kivitelben,

szintén egyes butordarabokban, u. m.:

DISZBUTOROK és KÜLÖNBÖZŐ SZEKRÉNYEK, ÁGYAK, ASZTALOK, SZÉKEK, DIVÁNOK, TÜKRÖK, KÉPEK, FÜGGÖNYÖK, ASZTAL- és ÁGYTERITŐK, VASBUTOROK, stb. stb.

kivételesen szépen és I. minőségű jól dolgozott árúknak, úgy hogy **TELJES BIZALOMMAL VÁLLALOK IRÁSBELI KEZESSÉGET BÁRMELY NÁLAM VÁSÁROLT BUTORDARABÉRT.**

A n. é. butorvásárló közönség szives megköszönését kérve

teljes tisztelettel

ADLER ADOLF,

kárpitos és butorkereskedő ZOMBOR.

FŐRAKTÁR: Kossuth Lajos (fő) utca, 7. sz. I. emelet, a Takarékpénztár mellett.

MELLÉKRAKTÁR: Saját asztalos és kárpitos műhelyem Sándor Béla-utca 9. szám. Butor-udvar.

Nagy butoreladás.

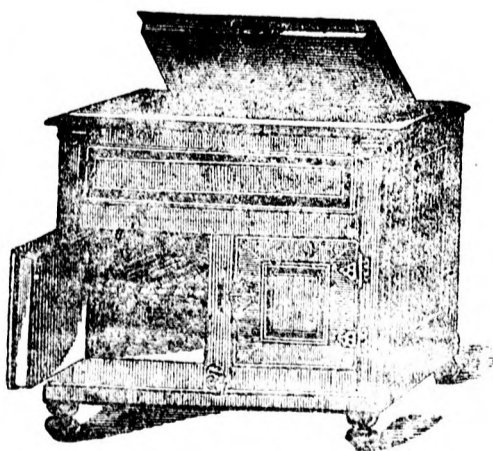
H I R D E T É S E K

F E L V É T E T N E K

LAPUNK KIADÓHIVATALABAN.

Z O M B O R N Á N D O R

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos, valamint zománcozott főzőedény kereskedése
Z O M B O R (Bácska).

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy üzletemet a legjobb minőségű

zománcozott főzőedényvel

kibővittem és azt a n. é. közönségnek a legolcsóbb árban számítom, kérve a n. é. közönség szives pártfogását.

Továbbá dús raktár mindenféle **jégszekrényekben** (vendéglők, mészárosok és magánosok részére), **fürdőkádákban** és **konyhafelszerelésekben.**

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárak elkészíttetnek.

Javítások olcsón és pontosan.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.